

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire (Bicaz), Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de împrumut și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Șoimul (Vașcău), Sebeșana (Sebeșul săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercăiana, Sylvania, Speranța (Hosman), Steaua, Șoimul (Uioara), Târnavăana, Țibleșana, Timișana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zlăgheana.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 filieri.

Chestiuni de actualitate.

Dărilor de seamă, ce băncile noastre vor prezenta anul acesta adunărilor lor generale, vor fi desigur, în prima linie, din punct de vedere al intereselor acționarilor, unele dintre cele mai puțin favorabile din tot trecutul lor îndelungat de decenii întregi. Căci nici când până de prezent — deși am trecut prin grele crize economice și financiare — venitele băncilor nu au fost relativ atât de atinse și reduse ca în anul încheiat. Intre astfel de împrejurări înțelegem, și e justificat chiar, că conducerile băncilor noastre și adunărilor lor generale să fie preocupate în măsură mai mare ca în trecut de interesele lor proprii, special de interesele acționarilor lor, pentru cari trebuie să aștepte o justă și echitabilă deslegare.

Dar oricât de mult vor fi preocupate băncile noastre de interesele lor proprii, și ori cât de justificată este această preocupare, ne ținem de datorință să amintim, că nu le va fi iertat să dea cu totul uitării celelalte chestiuni, cu cari se ocupau în trecut. Nu va fi iertat să se dea uitării în special *chestiunea școlii comerciale române din Brașov*, care, de sigur, ne este încă proaspătă în memorie. Ne aducem aminte, cum la chemarea indirectă a unui nobil și generos bărbat al neamului nostru, asociațiunea băncilor române, «Solidaritatea» a luat asupra sa îndatorirea să intervină la institutele noastre financiare ca să contribuie cu sume potrivite în scopul zidirii unui nou edificiu școlar. Intervenția «Solidarității» nu a rămas fără re-

zultat. Băncile noastre s'au obligat să contribuie — în rate de 3—4 ani — considerabila sumă de aproape Cor. 100,000. Absolvenții școlii comerciale din Brașov, cum și o mulțime de frunțași ai neamului, deasemenea anunțaseră contribuiri considerabile, așa că era cea mai bună speranță că zidirea se va putea începe încă în cursul anului trecut. Lucrările pregătitoare se executaseră chiar. Vechiul edificiu se demolase și planurile nouă se acceptaseră, când însă vine războiul european, care natural a oprit orice acțiune. Astăzi școala noastră comercială din Brașov se adăpostește în un edificiu închiriat dela compatrioții Sași. — Evident însă că starea aceasta de lucruri nu mai poate fi continuată. Zidirea noului edificiu școlar trebuie începută cu ori ce preț în cursul anului curent. Tocmai de aceea băncile noastre au datorința să plătească necondiționat ratele scadente ale contribuțiilor, la cari s'au angajat. Din anul trecut au încurs aproape 40,000 cor. deoarece unele din bănci au plătit chiar și câte mai multe rate deodată. Sumele scadente la începutul anului curent fac cca 30,000 Cor. Acestea vor trebui plătite, astfel, ca «Solidaritatea» să poată pune la dispoziția proprietarilor școlii, cu începutul lui Mai a. c., cel puțin Cor. 70,000, așa după cum s'a angajat. Și noi, mărturisim, avem cea mai bună speranță, că cererea aceasta se va îndeplini și băncile noastre vor da o nouă dovadă a devotamentului lor față de singura școală comercială română, din Brașov.

O altă chestiune care nu trebuie neglijată este *chestiunea cvotelor de binefacere*. Aceste

cvote în anul curent, din cauza reducerii profiturilor, vor fi mai mici ca în trecut, deși trebuințele sunt desigur, mai mari și mai grave ca ori și când. Ba mai mult Pe lângă trebuințele obicinuite din trecut, împrejurările extraordinare, prin cari trecem, au dat la iveală și altele nouă, necunoscute până acuma. Să amintim de pildă mizeria familiilor avizate la câștigul celor chemați sub arme și scumpetea și lipsa în alimente și nu va fi greu să constatăm, că băncilor noastre nu le va fi iertat să treacă peste aceste neajunsuri. Tocmai de aceea recomandăm băncilor noastre să întreprindă cuotele de binefacere cel puțin la sumele din trecut și la împărțirea lor să nu se mai țină morțiș de șabloanele din trecut, ci să iee în considerare, în prima linie trebuințele și năcazurile date la iveală prin stările excepționale, în cari ne găsim. Să caute întâiu să aline foamea, boala și mizeria dintre oameni și numai după aceea să urmeze reuniunile, casinele și celelalte de felul lor. Urmând astfel vor face un bun serviciu poporului românesc, pe care s'au întemeiat și se vor întemeia, desigur și în viitor.

*

În fine fie-ne iertat a mai atinge o chestiune, care încă e bine să ne preocupe. E vorba de *obicinuitele mese, uneori chiar banchete de pe la adunările generale*. Câtă vreme acestea se fac pe socoteala particulară a participanților nime n'ar avea mult de zis. Însă, de multeori și în multe locuri se fac pe socoteala băncilor, ceea ce e absolut necorăspunător, mai cu seamă în împrejurările de azi. Banii cari se folosiau pentru astfel de scopuri să se întrebuinteze, cel puțin de astădată, pentru ajutorarea celor ajunși în lipsă și mizerie, ori să se pună la dispoziția societăților de caritate, cum este Crucea roșie, spitale particulare etc. Trebuie să ne acomodăm necondiționat lipsurilor și năcazurilor prezente. Căci dacă nu vom ajuta acum, — mai târziu nu vom folosi nimănui nimic.

Indemnăm deci și insistăm la cercurile noastre conducătoare de bănci să ia în considerare ideile expuse în cele precedente, cu atât mai mult, cu cât acestea nu sunt numai păreri noastre, a celor grupați în jurul acestei reviste, ci a mai tuturor bărbaților noștri de seamă, cu cari am avut prilej să discutăm și contemplăm aceste chestiuni. Prin o rezolvire justă a lor se dă o convenită satisfacție opiniunii publice și o nouă dovadă că băncile române știu să-și îndeplinească datoriile sub orice împrejurări.

Debitorii băncilor.

Din o scrisoare particulară, primită la redacție, ca un echou la articolul prim, publicat în numărul trecut al revistei noastre extragem următoarele:

«Ați făcut un lucru bun și folositor, când V-ați hotărât să puneți în discuție chestiunea debitorilor, din punct de vedere al îndatoririlor lor față de interesele morale și materiale ale institutelor de bani».

«În general băncile — deci nu numai cele românești — au avut destul să sufere, cu deosebire din partea așa zișilor «debitori domnești». Cambii de ale acestora găsim aproape la fiecare bancă, însă — neregulate. Domnilor și domnișorilor, după ce li s'au dat împrumuturile cu scop de a-i ajuta, și după ce le-au consumat, puțin le-au mai păsat de bănci și de chizeși chiar. Să fiu iertat, dar acești oameni pentru birturi și cafenele au avut și au totdeauna bani, dar pentru cametele împrumuturilor nimic. Poți să-i tot rogi, să-i provoci și să-i împrimesezi, lor li-e indiferent. Iși fac haz de tot lucrul. Vorba aceea, că «nu pe ei, ci pe creditori să-i doară capul de datoriile lor» — a ajuns proverbială. Ba în cinismul lor uneori merg atât de departe, încât dacă vre-un chizeș îngrijat de cheltuelile proceselor îi roagă să le dea măcar iscălitura pe o blanchetă de cambii, ca să poată regula cel puțin ei, chizeșii, — țin că fac o grație prin a-și subscrie numele. Stă omul zăpăcit și nu știe ce să mai facă!

Dar, ian să ne întrebăm puțin, cine poartă vina pentru toate acestea? Acei ce au dat banii? Nu. De cele mai multe ori le-au dat împrumuturi ca să-i ajute. Atunci cine? Moravurile deplasate ale acestui soi de debitori și înainte de toate influința nefastă a mediului străin. Căci e o însușire străină firii cinstite a poporului nostru, de a te arăta nepăsător față de datoriile proprii. Ceea ce fac unii dintre intelectualii noștri este un obicei importat dela societățile străine, în care cei mai mulți dintre ei au ajuns în tinerețile lor. Dar mai este ceva. Este și «indulgența», ca să nu-i zicem cu un cuvânt mai aspru, a societății noastre. La noi chiar și oameni de seamă adeseori nu ezită nici un moment a se simți bine în societatea «debitorilor domnești». Se uită, uneori iau parte chiar la cheltuelile lor și primesc cu bunățate, glumele ce se fac în contul afacerilor băncii. Iată astfel fac ceice ar fi chemați să vegheze asupra bunelor și solidelor moravuri ce trebuie să stăpânească la băncile noastre»...

«Ei bine, așa nu mai merge. Inzadar vom predică noi apă, dacă vom bea vin. Societatea trebuie să-și facă și ea datoriința, lucrând cu toate mijloacele pentru delăturarea răului și cum ziceți și Dv. învrednicind cu disprețul ei pe toți, cei ce ar mai cuteza să-și bată joc de virtutea cea mai mare: împlinirea datoriințelor». Atât de astădată. *Moș-Neagu.*

Cultura grădinilor cu considerare la războiul actual.

Importanța culturii grădinilor este recunoscută la toate popoarele civilizate. Este nespuse de mare folosul, ce o cultură rațională a grădinei îl aduce pentru o familie, pentru o comună, pentru un popor, pentru un stat. De aceea, pretutindeni, unde au străbătut razele culturii, pe lângă casă se află și o grădină, mai mare sau mai mică, cu flori, pomi și legume, bine îngrijite, cari sunt un izvor de îndestulare și bunăstare.

La orașe sunt sute și mii de familii, cari se ocupă, mai ales, cu cultura florilor și legumelor, și cu câștigul realizat din cultura lor își asigură existența, iar unii se îmbogățesc. Avem și noi Români multe familii în orașe, cari se ocupă cu cultura legumelor și fac frumoase parale din vânzarea lor.

La sate, însă, cultura grădinilor, în genere, este neglijată. Zicem în genere, pentru că și la sate se găsesc, mai ales în acelea din apropierea orașelor, zeci și sute de familii, cari se ocupă, cu multă pricepere și stăruință, cu cultura legumelor, servindu-le acest ram economic ca izvor de bunăstare și îndestulare.

În unele locuri, ca s e. la *Lancrâm* lângă Sebeș, se cultivă mult *curechiu* sau varză, la *Făgăraș ceapă*, la *Bungard*, lângă Sibiu, *castraveți*, în alte locuri, iar de acestea și altfel de legume.

Bine fac ceice au apucat și apucă pe această cale. Căci, vedem, cum alte neamuri ne iau bucătura delagură, nu numai pe alte căi și cu alte mijloace, ci și cultivând legume, cum fac, bună oară, Bulgarii, cari de zeci de ani au acaparat terenul cel mai potrivit pentru legume din apropierea orașelor și scoțând sume fabuloase din această cultură, pecând noi ducem lipsă și grădinile ne stau rău cultivate sau chiar părăginite,

Când spunem aceste, știm, că nu vom putea noi să îndreptăm, acum în pragul nevoilor, ce ni le-a adus războiul, toate relele și scăderile economice; dar e de datorința noastră să atragem atențiunea obștei românești asupra celor ce ar trebui și ar putea fi făcute, acum mai mult decât oricând altădată, pentru preîntâmpinarea lipselor și chiar foametei, care amenință și nu este exclus să se năpustească asupra capetelor noastre.

O facem aceasta cu atât mai mult, pentru că toți ceice la alte neamuri se preocupă de soarta și binele mulțimei, s'au oprit cu mult interes și la chestia culturii legumelor cu considerație la împrejurările grele prin cari trecem și pentru că tocmai acum e timpul când trebuie pregătite și începute lucrările pentru cultura legumelor și altor plante, cari ar trebui cultivate în grădină, în locul ierbii și, mai ales, a buruienilor.

*

În Germania, deja de luni de zile se ocupă economiștii cu multă stăruință să găsească nouă izvoare

de hrană pentru popor, acum în împrejurările critice, în cari ne-a transpus războiul. Încă din toamna trecută se lucrează, cu toate mijloacele unei întinse propagande, pentru înlăturarea lipsei poporului în ce privește legumele și plantele rădăcinoase (cartofi etc.). Precum în toate chestiunile, așa și în aceasta, s'au apucat de lucru cu aparat mare. Nu se consideră că grădina e mare sau mică, ci se are în vedere, ca să se valorizeze orice bucată de loc, care până acum a stat nefolosită sau nu s'a folosit destul de bine.

În Berlin și în celelalte orașe ale Germaniei trebuie să se valorizeze prin agricultură orice teren înțelinit, toate părțilele destinate spre scopuri de edificare și toate locurile nefolosite. În Berlin merg așa departe în această direcție, că și terenul, așa numit, *Tempelhofer Feld* se ară și cultivă pentru durata războiului cu cartofi și legume. Mai departe în întreaga Germania oficiile silvice au fost îndrumate să deie privaților, pe durată de unul până la trei ani, toate ogoarele potrivite pentru scopuri agricole, cu singura condiție ca locul să fie astfel lucrat, ca în anul 1915 să deie prima recoltă.

Dar, cum în Germania se procedează întru toate temeinic, nu au rămas numai la atâta ci s'au gândit, și la căi și mijloace, ca aceste lucrări să se facă sistematic și cu temeinicie. Spre acest scop s'a întemeiat în Berlin o însoțire pentru folosul obștesc, prin care să se promoveze nutirea poporului. Această însoțire s'a format sub egida ministerului de agricultură de către Centrala pentru protejarea proprietății germane, Societatea agricultorilor germani, însoțirea de consum pentru Berlin și de către alte însoțiri și persoane private. Drept capital al însoțirii s'au subscris până acum 40,000 marce. Însoțirea însăș nu se ocupă cu cultura terenului, ci are numai misiunea: de a conduce întreagă acțiunea pe căi sigure. În urma acestora capitalul investit nu va da interese și nici dividende. Ocupația însoțirii va fi, în rândul prim, de a lua în evidență terenurile potrivite pentru cultură, cari aparțin privaților sau comunei și a le pune la dispoziția singuraticelor persoane. Aratul, gunoarea și punerea cartofilor, ce se au în primul rând în vedere, se vor da spre îndeplinire unei societăți profesionale. Prin aceasta se face lucrarea pământului mult mai bine și mai ieftin, decât când ar îngriji persoane singuraticice de îndeplinirea lor. Și întreagă cultura și valorizarea pământului trebuie făcută cât mai rațional și mai intensiv. Aceste pământuri, împărțite în părțile cât mai mici, se vor da în arândă la particulari pe lângă sume de tot minime, având să îngrijească ei de lucrarea lor mai departe și ca în acest mod să-și poată acoperi trebuințele casnice. Pe lângă cultura cartofilor, pe care se va pune pondul principal, arândășilor le stă în voie să cultive și păstăioase sau legume.

Prin aceste măsuri se speră a se acoperi în Germania trebuințele populațiunii cu privire la plantele rădăcinoase (cartofi etc.), legume ș. a.

O acțiune de felul celeia din Berlin se intenționează a se porni și în Ungaria, căutându-se acum în ajunul primăverii, căi și mijloace pentru realizarea ei, având a se cultiva nu numai grădinile, dar și alte terenuri, de cari sunt din abundență în orașe și la sate, cu cartofi, legume, păstăioase etc.

Acțiunea ar fi să se pornească, și la noi, în capitală, ca și în Berlin, recomandându-se a se întrebuiți la cultura plantelor și tinerimea școlară. Fiecare școală și fiecare învățător ar trebui să se pună și în serviciul acestei chestiuni, de o importanță foarte mare, atât pentru timpuri de pace, cât și, îndeosebi, pentru timpuri excepționale, cum sunt cele actuale.

*

În legătură cu cele precedente dăm câteva informațiuni generale asupra procedurii ce trebuie urmată la cultivarea grădinilor de legume.

Înainte de toate va trebui să-și facă fieștecăre proprietar un *plan* cu privire la ceea ce are să samene și planteze. O parte va fi destinată pentru verdețuri (morcovi, pătrângei și păstarnac), cari vor rămâne vara întreagă în același loc; altă parte va fi destinată pentru plantele, cari se desvoaltă repede și se pot cultiva de mai multe ori în cursul verii, cum sunt ridichile, mazărea, sălata, spinatul și altele. Părțile cele mai expuse soarelui rămân pentru castraveți, paprică, pătlăgele ș. a., iar cele mai umede și joase pentru varză, călărabe, cartișol ș. a.

Stabilit odată acest plan, se împarte grădina prin *cărări* în *table* corăspunsătoare și trebuie îngrijit de *gunoiul* necesar, fără de care nu se poate obține o recoltă multămitoare. În caz de lipsă e bun chiar și gunoiul proaspăt, care trebuie transportat în grădină și împrăștiat potrivit. Cu cât se dă gunoiu mai mult cu atâta recolta va fi mai abundență, pentru că legumele sunt foarte poftitoare de hrană multă și bună, care și-o trag, mai ales, din gunoiu.

Urmează apoi *săpatul*, care trebuie să se facă, cu hârlețul, adânc și nu numai la suprafață. Săpatul se face de regulă toamna sau *primăvara* foarte de timpuriu. Cu cât mai de timpuriu cu atât mai bine. La săpat să se bage de seamă ca gunoiul să se amestece cât mai bine cu pământul.

Fiind tablele săpate, se împart în *straturi*.

Verdeturile, ridichile, spinatul, mazărea, fasolea ș. a. se samănă deadreptul la locul, unde au să rămână și nu au trebuință de o cultură pregătitoare. Aceste nici nu dau mult de lucru. Atâta că trebuie plivite, săpate și udate.

Din contră salata, călărabele, varza, cartișolul, pătlăgelele ș. a. au trebuință de o cultură pregătitoare.

Nu e absolut necesar să se facă pentru ele un *pat cald* (melegar), împreună cu cheltueli. Ajunge dacă un spațiu de $1\frac{1}{2}$ —2 metri de lat și totatăta sau și mai lung, după trebuință, din grădină se închide cu scânduri și, în lipsa unor ferestre anume spre acest scop, cum le folosesc grădinarii, se va acoperi cu

scânduri, pentru a apăra plantele, ce încolțesc și îndată dupăce răsar, de ger, de ploi rezezi, și peste tot de timp nefavorabil. În acest *pat rece*, să-i zicem așa, se samănă diferitele semințe, dupăce pământul a fost bine săpat, greblat și nivelat. Fiind pământul tare și brășos, peste el se pune o pătură de compost (pământ bun — bine gunoit și mărunțit) în care se samănă apoi semințele. Sămănatul acestor semințe se face începând dela sfârșitul lui Februarie și cel mai târziu pe la mijlocul lui Aprilie, după împrejurări.

Semințele trebuie procurate dela o firmă de toată încrederea. Semințele trebuie *sortate*, scriind pentru fiecare soiul și etichetă de lemn, pe care să fie notat numele seminței și data când se samănă. Sămănatul însuși trebuie făcut în acel pat rece într'o zifruoasă cu soare și fără vânt. Semințele să nu fie date prea des, ci cât mai *rare*, căci prin aceasta plantele tinere se desvoaltă bine, având lumină și aer îndeajuns; din contră, rămân pipernicite și nici dupăce vor fi răsădite n'au să se desvoalte din ele plante puternice. După sămănat semințele vor fi presărate cu o *pătură subțire de pământ sau nisip*, abia acoperindu-se, căci acoperirea cu o pătură mai groasă ar fi deadreptul stricăcioasă. Apoi se *îndeasă* binișor întreagă suprafața sămănată cu o bucată de scândură, apăsându-se aceasta cu mâna. Dupăce s'a făcut și aceasta *se udă* cu o cană de udat, provăzută cu străcurătoare. În fine *patul rece*, în care s'a sămănat, se *acopere* cu acoperământ de sticlă sau cu scânduri, și câteva zile rămâne neîntrerupt *acoperit*. După 5—6 zile *trebuie cercetat*, ca să se vadă încolțit-au semințele; întâmplându-se aceasta, *acoperișul trebuie îndepărtat* când zilele sunt frumoase, ca plantele să se obișnuiască cu lumina și aerul. În timp de 4—5 săptămâni plantele se desvoaltă așa de mult, că se poate începe *răsădirea* lor.

Răsădirea se face, de regulă, în primele zile ale lui *Maiu* după o ploaie bună. *Straturile*, pregătite cu mult înainte, acum trebuie *săpate* bine, pentru a se stărpi buruiana și a deveni pământul pufăios. În straturi se croiesc acum *șirele* cu sfoara. De obicei *cărarea* și *straturile* au împreună 190 cm., din cari 30 cm. pentru cărare și 160 cm. pentru straturi. Pe un *strat* se fac de regulă 3—6 *rânduri*, după natura plantelor ce avem să le răsădim. *Răsădirea* se face cu ajutorul unui *băț de lemn* rotund, care se ascute la un capăt.

Acum se *smulg legumele de răsădit* mai bine dezvoltate, se pun într'o corfiță și se începe plantarea lor în straturi. Anume: cu bățul pregătit mai înainte se face *gaură pentru răsădit*, se ia *planta de răsădit*, se *așează* cu rădăcinile în ea și cu degetele ambelor mâni se *îndeasă* bine pământul în jurul plantei. Răsădurile nu trebuie plantate nici prea afund, nici prea puțin în pământ. După răsădire *rândurile se udă* bine. Fiind timpul excepțional de uscat, *plantele se udă și de mai multe ori peste zi*, ca să fie scutite de ofilirea, ce ar pricinui-o razele soarelui.

Sfârșindu-se răsădirea, întreagă cultura mai de parte a plantelor se reduce la *plivitul straturilor* de buruieni, la *udatul* necesar și, din când în când la *puhăvirea* pământului prin *săpat*.

În cele de mai sus, s'a spus, pe scurt, tot ce e neapărat necesar a se ști și face când ne apucăm de cultura legumelor.

Chestiunea exportului din România.

Prezidentul „Asociației generale a presei” dl Al. Ciurcu a publicat nu de mult un rezumat al unei con-vorbiri recente, ce a avut cu ministrul lucrărilor publice din România, cu dl Dr. Angelescu asupra chestiunii atât de importante a exportului de cereale și petrol din România, chestiune viu discutată și în cercurile dela noi.

Asupra cauzelor încetinelii cu care cerealele din România trec frontiera, dl ministru Dr. Angelescu s'a pronunțat precum urmează:

Este un lucru cunoscut de toată lumea, că în timpuri normale aproape 95 la sută din cerealele României es pe la sud, pe calea de apă și că numai o mică parte iau calea de uscat spre nord. Dela izbucnirea războiului mondial au eșit din țară 55 de mii de vagoane de cereale de tot soiul; din acestea 35 de mii au ieșit pe la sud, prin Dardanele, în scurtul spațiu de timp până la închiderea lor, iar restul pe uscat, pe căile ferate. Astfel, în șase luni s'au scurs pe căile ferate circa 20,000 de vagoane, ceea ce reprezintă abia 120 de vagoane pe zi.

Cauzele?

Îndată ce s'a declarat războiul, statul major român a dispus să nu mai iasă din țară nici unul din cele 22,000 vagoane ale parcului nostru de material rulant. Se mai aflau atunci în țară și vre-o 7,500 vagoane străine, din cari 5,500 au fost repatriate, iar vre-o două mii au rămas în țară și pentru cari conform convențiilor căilor ferate, se plătește câte 5 lei pe zi de fiecare vagon.

De acum nu se mai puteau exporta cereale decât cu vagoane străine, fie că ar fi intrat în țară goale sau cu mărfuri. Importul mărfurilor fiind foarte redus din cauza războiului, s'a convenit mai întâi cu Austro-Ungaria ca să trimită în România câte 350 vagoane goale pe zi, pe cari să i-le înapoiem încărcate cu cereale. Dar necesitățile războiului, lipsa de locomotive și chiar de vagoane a pus Austro-Ungaria în neputință de a îndeplini acest angajament, așa că maximum ce a putut trimite a fost 60 vagoane pe zi, iar într'un răstimp, când a executat importante dislocațiuni de trupe austro-germane în Ungaria și Transilvania, a fost zile când n'a trimis de loc vagoane goale.

Dar mai eră și altă dificultate pentru o scurgere abundentă a cerealelor române pe căile de uscat. România n'are astăzi decât trei puncte de frontieră către cari se pot îndrepta vagoanele cu cereale: Predeal, Căineni și Palanca. Dela Verciorova în sus nu pot circula trenurile din cauza artileriei sârbești, care a distrus chiar o parte a liniei ferate, iar pe la Burdujeni nu s'a mai putut face nici un export cu vagoanele dela ocuparea Bucovinei de către Ruși.

Cele trei linii ferate disponibile trec prin văi înguste și nu sunt accommodate pentru un trafic așa de mare cum ar reclama un export intens. Cerealele se

aglomerează pe aceste linii și scurgerea lor se face cu mare anevoință. Lipsesc liniile de garaje. La Predeal pot stă 15 vagoane pe linia de garaj. Nici nu se pot alătura două trenuri spre a se descărca cerealele din vagoanele române în cele ungurești. Cu toate acestea, dacă Austro-Ungaria ar dispune de vagoane și de locomotive mai numeroase, tot s'ar scurge cerealele mai ușor, dar nu dispun decât de un număr restrâns.

Sunt depozitate pe la diferite gări din țară vr'o 35.000 vagoane de porumb și altele; mai sunt disponibile pentru export alte o sută de mii de vagoane de porumb; patru mii de vagoane cisterne încărcate cu petrol lampant își așteaptă rândul și nu se pot scurge, alte două mii cisterne goale ar putea să fie încărcate cu petrol*). Examinarea petrolului de către chimiști făcându-se la Predeal împiedecă timp îndelungat circulația trenurilor de marfă și nu se puteau examina decât un număr restrâns de vagoane cisterne în 24 de ore. S'au luat dispoziții ca examinarea să se facă la Câmpina.

Pentru a înlesni cu toate acestea exportul și scurgerea marilor cantități de mărfuri disponibile pentru export, ministru a luat dispoziții ca dându-se preferință de încărcare producătorilor, vagoanele cu cereale să poată fi descărcate nu numai la stațiunile terminale de frontieră, ci și la câteva stațiuni mai înapoi, pentruca de aci să poată fi transportate cu carele peste frontarii. Afară de asta mai trec cereale cu carele și prin punctele unde nu sunt linii ferate

Totuși exportul va fi foarte anevoios.

În timpuri normale când Dunărea, Bosforul și Dardanelele — prin cari se scurg 95 la sută din mărfurile de export ale României — sunt deschise, trebuiesc șapte luni pentru strecurarea cerealelor noastre în străinătate. Astăzi nu mai are România decât calea de uscat, șoselele și căile ferate și în ce privește pe acestea, numai liniile: Predeal, Căineni și Palanca, cari după cum s'a spus, nu sunt create în vederea exportului principal de cereale. Nu vagoanele lipsesc deci pentru traficul interior până la diferitele frontarii, ci capacitatea acestor linii de a scurge mai mult de 400 vagoane pe zi, din cari o sută de vagoane cisterne sunt rezervate petrolului.

Patru sute de vagoane dus și patru sute întors însemnează opt sute de vagoane pe zi, pe lângă cari se adaugă diferitele trenuri de călători. Afară de strâmtoarea văilor prin cari trec aceste linii și lipsa de linii de garaj, se mai adaugă și inconvenientul pantelor repezi, cari nu permit formarea de trenuri lungi de mărfuri. Pe când spre marile porturi dunărene terenul e înclinat spre sud și sud-est, în sensul curgerii apelor, ceea ce permite a formă bunăoară spre Brăila, trenuri de câte 60 vagoane încărcate, pe linia Predeal nu se pot formă trenuri decât de 22 vagoane cel mult și încă trase de două locomotive la pantele repezi. Pe când în portul Brăila se pot descărca opt sute de vagoane pe zi, la Predeal linia de garaj nu poate primi decât vre-o 15 vagoane.

Organizarea diferitelor trenuri de dus și întors pe cele trei linii, cu diferitele manipulări în stații și la frontarii, nu permite a scurge pe acele trei linii mai mult de patru sute vagoane pe zi, în cari intră și cele pentru petrol.

Astfel că ori câte vagoane ar voi să trimită Germania sau Austro-Ungaria sau dacă România ar fi dispusă să trimită vagoanele sale peste graniță, tot

*) În interval s'a scurs un mare număr din aceste vagoane cisterne, așa că nu mai sunt acum în țară decât vr'o 2,500 pline și goale.

nu s'ar putea scurge pe aceste trei linii mai mult de patru sute vagoane de mărfuri pe zi.

Putând exporta România trei sute de vagoane de cereale pe zi, ar ajunge la 9000 vagoane pe lună. Presupunând că acest export ar fi constant fără nici o întrerupere s'ar putea exporta într'un an 108,000 vagoane. Dar mărfuri gata de export sunt poate 150,000 vagoane. Oricine va înțelege că dacă nu se va întâmpla o minune, cea mai mare parte din cereale vor rămâne în țară și numai câțiva privilegiați de soartă și de împrejurări vor putea profita de prețurile extraordinare, ce se oferă pentru cerealele exportabile într'un termen mai scurt. Și peste șase luni România va avea recoltă nouă de rapiță, grâu, orz și ovăz!

Va să zică, conform declarațiilor ministrului Dr. Angelescu, nu intenționat se rețin cerealele și porumbul în România, ceea-ce ar fi în contra intereselor producătorilor de acolo și a țării și nici nu conlucără motive politice la stagnarea exportului de cereale din România, cum au crezut unii, ci cauzele stagnării exportului sunt a se căuta în închiderea temporală a căilor de comunicațiune pe apă și în insuficiența mijloacelor de transport pe uscat. Desvoltarea și perfecționarea acestora din urmă este o problemă importantă pentru viitorul României.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 26 Februarie 1915.

Dela ultimul nostru raport asupra situației financiare nu s'au petrecut, nici în piața internă și nici în piețele internaționale de bani, evenimente mai însemnate. Situația generală se caracterizează prin lipsa de afaceri, abundență constantă de bani, pe care n'a alterat-o nici medio și nici apropierea lui ultimo.

În Berlin marile institute financiare au aglomerat însemnate capitaluri în vederea noului împrumut de războiu al Germaniei, care va ajunge la subscripțiune în proximele zile. Bani de zi s'au oferit cu 1½%, iar bani pro ultimo cu 3¼%. Discontul privat s'a stabilit la 3½%. În London asemenea dominează abundență de bani. Discontul privat a cotat 1⅞%.

Ce privește piața internă, aceeași abundență constantă de bani domnește ca și în străinătate, afacerile mișcându-se și aici în cadre foarte înguste. Cambii de prima bonitate vieneze s'au scontat cu 3%, cambii budapestane I cu 3¾%, iar alt material dela 4¼% în sus.

CRONICĂ.

Necrolog. *Dan Dumitru Voina*, funcționar la „Banca generală de asigurare“ din Sibiu, sublocotenent în reg. de infant. Nr. 51, a murit moarte de erou pe câmpul de luptă din Galiția, încă la 26 Octombrie 1914, în etate de 23 de ani. Răpósatul Dan Voina a fost un funcționar harnic și priceput, care lasă sincere regrete în societatea, în mijlocul căreia a trăit.

— *Adam Roman*, comerciant, membru în direcțiunea institutului „Isvorul“ din Sebeșul-de-jos, a încetat din viață la 16 crt. în etate de 57 de ani.

Rechiziționarea cerealelor. Precum anunță revista „Magyar Kereskedök Lapja“ din Budapesta, rechiziționarea cerealelor a continuat și în săptămânile trecute, dar cu un aparat relativ mic, de abia de 100 de funcționari ai firmelor de cereale, cărora li s'a îndreptat rechiziționarea. După informația numitei reviste, asupra părților nordice ale țării și a Ardealului rechiziționarea nu se extinde, deoarece în ținuturile acestea rezervele de cereale sunt și așa foarte neînsemnate.

Guvernul, precum am semnalat și noi în numărul nostru ultim, a autorizat cumpărări din mână liberă, de mari cantități de porumb, pentru care, până în 1 Martie a. c., plătește prețuri extraordinar de favorabile, după calitate și soi: K 27—K 30— de majă metrică. Prețul porumbului cumpărat se plătește la predarea mărfii, iar dacă luarea în primire ar întârziă până în luna April sau Mai, la prețul original de mai sus se mai adaugă câte K 1—1.05 pro lună.

Ordonanța Nr. 610/1915 M. E., referitoare la anunțarea rezervelor de porumb, a dat deja rezultate foarte bune. Premiul de K 7 pro majă metrică, oferit de guvern, peste prețurile maxime oficiale, a fost un îndemn puternic pentru producători de a pune prisosurile lor la dispoziția guvernului. Cantitatea de porumb deja anunțată spre vânzare a fost evaluată la finele săptămânii precedente, la 7—8 mil. măji metrice.

Cantitatea aceasta ar fi suficientă pentru acoperirea trebuințelor interne; cu toate acestea rechiziționarea forțată cu greu va putea fi evitată, Ungaria având a îngrijii de aprovizionarea și a Austriei din prisosurile sale de produse alimentare.

Câtă este cantitatea de cereale nesecuestrabilă? În sensul ordonanței guvernului, sunt a se lăsa la libera dispoziție a producătorului cu prilejul secuestrării cerealelor de fiecare persoană aparținătoare familiei și pro lună câte 18 Kg. de cereale: grâu, săcară și orz; în total, pe 6 luni, de fiecare persoană 108 Kg. În Germania s'a fixat pro cap și lună 9 Kg.

Noue împrumuturi de războiu. În Germania se fac pregătiri pentru un nou împrumut de războiu, care va fi emis la începutul lui Martie a. c. Probabil se va emite cu un curs mai urcat, decât primul împrumut.

La noi în Austró-Ungaria asemenea va fi necesitate de emisiunea unui nou împrumut de războiu, a căruia sumă o evaluiază „M. P.“ la un miliard. Se va emite probabil în cursul unei Martie sau începutul lui April.

Rezistența Germaniei. În Germania s'a început cu multă febrilitate, dar și cu multă metodă organizarea luptei de rezistență a populațiunii până la noua recoltă. Astfel, în toate orașele germane se organizează întruniri de femei cărora li se țin cursuri practice de

prepararea a unor anumite feluri de bucate ieftine, ușor de procurat și destul de substanțiale.

La Berlin s'a ținut sub prezidenția primarului Wermuth o adunare a tuturor directorilor școalelor comunale. S'a decis stabilirea a 170 circumscripții pentru desfacerea pâinei. Toți directorii s'au declarat să ia asuprași conducerea comisiunilor însărcinate cu executarea deciziunilor. Fiecare comisiune are încredințată supraveghierea a 150 case, cari constituie o circumscripție. În fiecare din aceste circumscripțiuni să înființează câte un birou pentru desfacerea pâinei. Comisiunea va exercita un control serios pentru a asigura o justă împărțire a pâinei necesare.

Brutarii și orice negustor care vinde pâne este obligat cu începere dela 22 Februarie c., să nu vândă decât cantitatea prevăzută în cartă eliberată cumpărătorului.

Hotelierii și proprietarii de restaurante vor fi obligați să țină registre de consumațiune a pâinei.

*

Perderile de oameni ale Austro-Ungariei și Germaniei. Ca completare a datelor statistice, publicate în numărul nostru ultim referitoare la pierderile de oameni ale statelor implicate în războiul actual, iată și cifra pierderilor monarhiei noastre și a Germaniei până la 10 Ianuarie a. c.:

Austro-Ungaria: bolnavi și răniți: 760,000; schilavi și inapți de serviciu militar: 96,500; prizonieri: 232,500; morți: 481,500. Total: 1.570,500 de oameni.

Germania: bolnavi și răniți: 618,000; schilavi și inapți pentru serviciu militar: 83,000; prizonieri: 138,000; morți: 341,000. Total: 1.180,000 de oameni.

Perderile totale ale dublei alianțe sunt deci bolnavi și răniți: 1.378,000; schilavi și inapți: 179,000; prizonieri: 370,500; morți: 822,500. Total: 2.750,500 de oameni.

*

Bilanțul de 6 luni al războiului. După calculațiunile unui ziar italian bilanțul de 6 luni al războiului mondial este următorul:

Cheltuielile de până acum ale războiului se urcă la 45 miliarde franci. Deoarece economiile, ce se fac anual în lumea întreagă se cifrează cu 11 $\frac{1}{2}$ miliarde, războiul a absorbit până acum capitalurile cruate a 4 ani de pace.

Numărul bărbaților chemați sub drapel este de 20 milioane, al morților 1.200,000, din cari 1 milion europeni; răniți resp. incapabili de luptă sunt 3 $\frac{1}{2}$ mil., iar numărul prizonierilor este de 1.500,000.

*

Comerțul României pe 1914. Comerțul României pe 1914 a suferit o simțitoare scădere din cauza războiului, mai ales în ultimele luni.

Pentru primele 11 luni ale anului 1914, Ianuarie — Noembrie, importul se cifrează cu 535.4 milioane lei, față de 649.4 milioane în 1913, ceea ce face o scădere de 17.5 la sută.

Exportul în acelaș period a fost 553.2 milioane în 1914, față de 688.6 mil. în 1913, ceea ce dă un minus de 19 la sută.

*

„Banca Națională a României“. Situațiunea sumară la 31 Ianuarie 1915 în comparație cu 1 Februarie 1914 prezintă următoarele cifre:

Activ: Stoc metalic: Lei 214.768,157 și anume: aur (monete) Lei 153.998,176, aur (lingouri) L 140,000, trate și disponibil considerate ca aur Lei 60.629,981 (în 1914 Lei 208.711,467 anume, aur (monete) L 152.069,467, aur (lingouri) —, trate și dispõnibil cons. ca aur Lei 56.642,000). Argint și diverse monete: Lei 824,331 (în 1914 Lei 1.526,779). Efecte scontate Lei 231.567,710 (în 1914 Lei 178.816,933). Imprumuturi pe efecte publice în cont-curent: L 56.898,219 (în 1914 L 45.607,926). Imprumul Statului de 15 mil. fără dobândă (1901): L 11.273,958 (în 1914 L 12.802,059). Imprumul Statului în cont-crt. pe bõnuri de tezaur 4% aur (1914): L 136.610,667 (în 1914 Lei —). Efectele cap. social: Lei 11.546,075 (în 1914 Lei 11.999,674). Efectele fond. de rezervă: Lei 16.559,777 (în 1914 Lei 16.945,877). Efectele fondului amort. imobil., mobil. și mașinilor Lei 3.996,281 (în 1914 Lei 4.070,281). Imobile: Lei 6.733,944 (în 1914 Lei 6.545,847). Mobilier și mașini de imprimerie: Lei 1.095,039 (în 1914 Lei 1.003,591). Cheltuieli de administrațiune: Lei 438,644 (în 1914 Lei 350,425). Efecte și alte valori în păstrare: Lei 130.898,080 (în 1914 Lei 144.934,467). Bonuri de tezaur 4% aur în gaj p. Impr. Statului: Lei 200.000,000 (în 1914 Lei —). Efecte în gaj și în păstrare provizorie: Lei 164.005,448 (în 1914 Lei 108.299,727). Conturi curente: Lei 38.816,383 (în 1914 Lei 12.801,342). Conturi de valori: Lei 26.683,673 (în 1914 Lei 23.818,021). Conturi diverse: L 31.071,566 (în 1914 Lei 9.282,414). Pasiv: Capital: L 12.000,000 (în 1914 L 12.000,000). Fond de rezervă: L 39.402,565 (în 1914 L 36.794,298). Fondul amort. imobil., mobil. și mașinilor: L 5.687,346 (în 1914 L 5.309,358). Bilete de bancă în circulațiune: L 598.202,305 (în 1914 Lei 407.587,380). Dobânzi și beneficii diverse: Lei 1.519,517 (în 1914 Lei 1.087,711). Conturi-curente și recepise la vedere: Lei 40.645,616 (în 1914 Lei 30.414,481). Efecte și alte valori de restituit: Lei 494.904,528 (în 1914 Lei 253.234,194). Conturi diverse: Lei 91.427,075 (în 1914 Lei 41.089,408).

Taxa: Scont 6%, dobânda 7%.

SUMAR.

Chestiuni de actualitate. — Debitorii băncilor. — Cultura grădinilor cu considerare la războiul actual. — Chestiunea exportului din România. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Cronică*: Necrolog, Rechițiõnarea cerealelor, Câtă este cantitatea de cereale nesecuestrabilă, Rezistența Germaniei, Perderile de oameni ale Austro-Ungariei și Germaniei, Bilanțul de 6 luni al războiului, Comerțul României pe 1914, Banca Națională a României.

„TÂRNAVEANA”, institut de credit și economii, societate pe acții în Sighișoara.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «Târnavăena» sunt invitați la

a X-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Sighișoara, la 25 Martie 1915 st. n. la 10 ore a. m., în localitățile institutului; iar la caz că acționarii nu s'ar prezenta în număr corăspunsător pentru a putea aduce decisiuni valide, prin aceasta se convoacă aceeaș adunare generală ordinară pe ziua de 10 Aprilie 1915 st. n. tot la ora 10 a. m., în care adunare cei prezenți vor putea decide fără considerare la numărul lor asupra următoarei:

Ordine de zi:

1. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghiere.
2. Propunerea direcțiunii referitor la împărțirea profitului net și în legătură cu aceste aprobarea bilanțului și darea absolutoriului direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
3. Alegerea comitetului de supraveghiere cf. § 56 din statute.

Sighișoara, la 23 Februarie 1915.

Direcțiunea.

NB. Domnii acționari, cari voiesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați: sunt rugați a-și depune acțiunile și respective documentele de plenipotență la cassa institutului cel mult până în 24 Martie 1915 sau la institutele «Albina» Sibiu și filiala Brașov, «Aurora» Baia-mare, «Sebeșana» Caransebeș și «Furnica» Făgăraș până cel mult în 22 Martie 1915.

ACTIVA		Contul Bilanț cu 31 Decemvrie 1914.		PASIVA	
		K f		K f	
Cassa în numărar	10,116.51			Capital societar	200,000.—
Bon în Giro	205.90	10,322.41		Fond de rezervă	17,029.89
Escont	180,646.—			Fond special de rezervă	3,989.56
Cambii hipotecare	380,795.—	561,441.—		Fond de pensuni	5,792.—
Imprumuturi hipotecare		34,995.—		Fond cultural	800.—
Credite personale		7,449.—		Depuneri spre fructificare	100,927.28
Cont-Curent		10,490.29		Cont-Curent	16,232.23
Efecte		26,764.88		Reescont	331,143.—
Realități		25,000.—		Dividendă neridicată	312.—
Mobilier		2,500.—		Creditori	2,363.18
Debitori		6,905.30		Interese transitoare	2,260.92
Anticipațiuni		100.—		Profit net	14,718.08
Interese restante		5,015.36			
Interese anticipate la reescont		4,584.90			
		695,568.14			695,568.14

CHELTUIELI.		Contul Profit și Pierdere.		VENITE.	
		K f		K f	
<i>Interese:</i>				<i>Interese:</i>	
după depuneri	5,801.66			dela escont	18,615.12
după reescont	26,573.58			dela cambii hipotecare	36,275.92
4% fondului de pensuni	222.78			dela împrumuturi hipotecare	3,995.17
de cont-curent	219.27	32,817.29		dela credite personale	638.20
<i>Spese:</i>				dela efecte	1,172.—
spese curente	4,671.99				60,696.41
salare	8,953.26			Venite dela realități	1,560.—
bani de quartir	1,240.—			Provizțiuni	6,617.74
chirie	1,000.—				
porto	193.62	16,058.87			
<i>Dări și competențe:</i>					
dare directă și aruncuri	4,268.—				
10% după interesele de depuneri	580.16				
competință de timbru	81.75	4,929.91			
Amortizare din mobilier		350.—			
Profit net		14,718.08			
		68,874.15			68,874.15

Sighișoara, la 31 Dec. 1914.

Dr. Cornea m. p., director-executiv.

Romul Verișan m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

I. Muntean m. p., președinte. Sasu m. p. A. Stoicoviciu m. p. Mihailă Gavrilă m. p. Nicolae Manta m. p.
Subsemnatul comitet de supraveghiere am controlat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele institutului.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Ioan Cristea m. p., președinte. Ioan Rucărean m. p. Ioan Cristea m. p. Iosif Cristea m. p.
Matei C. Jiga m. p., revizor expert al «Solidarității».

„DUNĂREANA“, institut de econ. și credit, soc. pe acții în Timiș-Cubin (Kevevára).

CONVOCARE.

P. T. acționari dela «DUNĂREANA» institut de economii și credit societate pe acții se învită prin aceasta la a

XV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 14 Martie 1915 la 3 ore p. m. în localul institutului din Timiș-Cubin (Kevevára).*

Ordinea zilei:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere.
3. Stabilirea bilanțului și absolutoriul.

Timiș-Cubin (Kevevára), la 7 Februarie 1915.

Direcțiunea.

* Domnii acționari cari doresc a participa la adunarea generală, în persoană sau prin plenipotențiați, sunt poțitiți a-și depune acțiunile cu cuponi și eventuale documente de plenipotențe cel mult până în 13 Martie a. c. la 3 ore p. m. la cassa institutului nostru, eventual la institutele «Sentinela» Satul-nou, «Luceafărul» Vârșeț și «Oraviciana», Oravița.

Dacă numărul acționarilor și al acțiunilor depuse nu vor fi de-ajuns pentru deciziuni valide, adunarea generală se va ține în 22 Martie 1915 la locul și ora indicată conform ș-lui 26 din statute.

Activa.		Contul Bilanț cu 31 Decemvrie 1914.		Pasiva	
		K	f		
Cassa în număr	---	6,411	80	Capital social	80,000
Cassa de păstr. post.	---	---	375	Depuneri spre fructificare	137,018
Cambii de bancă	79,123	30	---	Cambii reescontate	183,900
Cambii cu acop. hipotecară	218,698	---	297,821	Impr. hip. cedate	45,498
Imprumuturi hipotecare	---	58,795	---	Depozite de cassă	1,702
Cont-Curent	---	1,563	41	Interese transitoare	5,472
Realități	---	22,438	50		
Mobilier	---	630	---		
Diverși debitori	---	50,080	02		
Acțiuni dela bănci	---	5,080	---		
Spese de protest	---	101	31		
Spese proc. anticipate	---	2,792	---		
Interese transitoare:					
la reescompt	3,844	30			
la impr. hipotecare cedate	918	---			
restante	2,527	90	7,290		
Perdere transpusă din 1913	1,940	81			
detras profitul din 1914	1,729	20	211		
			453,590		453,590

Spese.		Contul Profit și Perdere.		Venite.	
		K	f		
Interese la depuneri	7,798	36		Interese dela escont	22,051
Interese la reescont	17,560	32		Interese dela impr. hipot.	5,482
Interese la impr. hip. cedate	2,761	53	28,120	Interese dela acțiuni	329
Spese de birou	2,163	46		Provizțiuni	9,290
salare	4,927	80		Venite dela realități	2,163
relut de quartir	200	---		Perdere transpusă din 1913	1,940
chirie	800	---		detras profitul din 1914	1,729
marce de prezență	301	---			
porto postal	219	80	8,612		
Contrib. după int. depuneri	---	786	02		
Amortizări	---	70	---		
Perdere transpusă	---	1,940	81		
			39,529		39,529

Timiș-Cubin, la 31 Decemvrie 1914.

V. Bunda m. p., director-executiv.

Ilie Bêrlea m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

P. Stoica m. p., președinte.

L. Cicina m. p.

I. Cocora m. p.

S. Jian m. p.

I. Miatu m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine și exacte.

Onorată adunare generală!

Examinând registrele, bilanțul și contul profit și perderi pe anul 1914 — le-am aflat în ordine.

Cu privire la propunerea direcțiunii pentru întrebuițarea profitului realizat în anul 1914, suntem de acord ca acela să se folosească pentru amortizarea perderii din anul trecut. Aderăm la toate celelalte propuneri și rugăm, să dați absolutoriul atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghiere pentru anul de gestiune 1914.

Timiș-Cubin, la 7 Februarie 1915.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Dr. Eugeniu Ghelner m. p., președinte.

Liubomir Laczkov m. p.

Constantin Costiciu m. p.

„Însoțirea de credit din Luța“.

CONVOCARE.

Membrii «Însoțirii de credit din Luța», prin aceasta sunt convocați la

a IV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în școala din Luța, Luni în 22 Martie st. n., 1915 la orele 11 a. m.

Ordinea de zi:

1. Constituirea adunării.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere. Stabilirea bilanțului și al contului pierdere și profit. Darea absolutoriului.
3. Hotărâre asupra profitului curat.
4. Alegerea a doi membrii în direcțiune.
5. Alegerea a doi membrii în comitetul de supraveghiere.
6. Alegerea cassarului.
7. Eventuale propuneri.

Luța, la 14 Februarie 1915.

Direcțiunea.

„Lucai hitelszövetkezet“.

MEGHIVÓ.

«Lucai hitelszövetkezet» tagjai, az 1915 március 22-én, d. e. 11 órakor Lucán az iskolában tartandó

a IV-ik rendes közgyűlésre,

ezennel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megalakulása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése. Mérleg, Nyereség-veszteség számla megállapítása. Fölmentvény megadása.
3. A tiszta nyereség fölötti határozat hozatala.
4. Két igazgatósági tag választása.
5. Két felügyelő-bizottsági tag választása.
6. A pénztárnok megválasztása.
7. Esetleges indítványok.

Luca, 1915 február 14-én.

Az igazgatóság.

Activa — Vagyon.

Bilanț cu 31 Dec. 1914. — Mérlegszámla 1914. Dec. hó 31-én.

Pasiva — Teher.

Activa — Vagyon.		Bilanț cu 31 Dec. 1914. — Mérlegszámla 1914. Dec. hó 31-én.		Pasiva — Teher.	
		K	f		
Cassa — Pénztárkészlet	---	315	53	Cuote — Üzletrészek	1,023
Cambii — Váltók	4,999	80		Fond de rezervă — Tartalék alap	858
Oblig. cu cavenți — Kótv. kezésekkel	33,112	30	38,112	58	7,544
Spese de fondare — Alapítási költségek	99	43		Depuneri — Betétek	28,467
amortizare — törlesztés	49	73	49	70	167
Mobilier — Felszerelés	129	43		Impmuturi — Kölcsönök	482
amortizare — törlesztés	64	83	64	60	167
			38,541	93	38,541

Debit — Tartozik.

Contul Profit și Perdere. — Nyereség és veszteség számla.

Credit — Követel.

Debit — Tartozik.		Contul Profit și Perdere. — Nyereség és veszteség számla.		Credit — Követel.	
		K	f		
Interese la depuneri — Kamatok betétek után	---	335	70	Interese și proviziuni — Kamat és jutalék	2,899
„ „ impmuturi — Kamatok kölcsönök után	---	1,908	90		60
Spese de administrare — Kezelési költségek	---	75	68		
Porto — Postabér	---	5	10		
Remunerație — Fizetés	---	70	---		
Dare: 10% de dep. — 10% betéti kamata	33	57			
„ de stat — Államiadó	68	72			
Arunc comunal, comitatens — Községi, megyei pótdó	120	22	222		
Amortizări — Törlesztések	---	114	56		
Profit curat — Tiszta nyereség	---	167	15		
			2,899		60

La începutul anului 1914 au fost 50 membrii, în decursul anului au intrat 5, au repășit 4, rămân 51 membrii. — 1914 kezdetén volt 50 tag, az év folyamán belépett 5, kilépett 4 tag, 1914 végén maradt 51 tag.

Luța, la 31 Dec. 1914. — Luca, 1914. évi december 31.

Valeriu Literat m. p., cassar — pénztárnok.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Dumitru Stan m. p., prezydent — elnök.

Vasile Ludu m. p.

Ion Geția m. p.

Conturile prezente le-am revidat și aflat în consonanță cu registrele și exacte. — Jelen számlákat felülvizsgáltuk és a könyvekkel összhangban találtuk.

Luța, la 14 Februarie 1915. — Luța 1915. február hó 14.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Iosif Gheția m. p., v.-prezydent — alelnök.

Teodor T. Ludu m. p.

Toma Manesia m. p.

„BANCA POPORALĂ” societate pe acții în Dej.**CONVOACARE.**

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «Banca Poporală» societate pe acții în Dej, se invită în sensul §-lui 13 din statute la

a XIV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 2 Martie 1915 st. n. la 10 ore a. m. în localul institutului.

Obiectele:

1. Pertractarea raportului direcțiunii și a comitetului de reviziune de pe anul de gestiune 1914.
2. Deciderea cu privire la distribuirea profitului curat.

Dej, la 3 Februarie 1915.

Direcțiunea.

Activa.		Contul Bilanț cu 31 Decemvrie 1914.		Pasiva.	
	K	f		K	f
Cassa	40,140	18	Capital social	200,000	—
Cambii	264,626	—	Fond de rezervă	34,000	—
Cambii cu acoperire ipotecară	467,740	—	Fond special de rezervă	1,000	—
Obligațiuni asigurate cu ipotecă	86,711	—	Fond de pensuni	21,000	—
Conturi curente cu acoperire ipotecară	4,823	11	Depuneri spre fructificare	371,636	46
Efecte	19,935	—	Reescont	244,894	—
Intreprinderea pădurii Guga	23,919	47	Cauțiuni	10,000	—
Imobili	1,696	89	Depozit	8,459	87
Anticipațiuni	1,220	—	Dividendă neridicată	1,022	62
Debitori	4,745	39	Creditori	13,292	57
Interese de reescont antic.	1,918	29	Profit curat	13,169	81
Mobilier	1,330	—			
Amortizare	330	—			
	918,475	33		918,475	33

Cheltueli.		Contul Profit și Pierdere.		Venite.	
	K	f		K	f
Interese la depuneri	22,239	05	Interese:		
Interese de reescont	17,520	53	„ dela cambii și dela cambii cu		
Salare	8,521	12	acoperire ipotecară	70,120	30
Relut de quartir	2,160	—	„ dela oblig. ipotecară	4,193	53
Chirie	1,400	—	„ dela întrepr. pădurii Guga	1,800	—
Dare: erarială și comunală	5,038	84	„ dela efecte	976	90
„ după interese de depun.	2,223	90	Proviziuni	1,032	20
Spese curente și porto postal	4,276	81			
Amortizare: dubioase	1,242	87			
din mobilier	330	—			
Profit curat	13,169	81			
	78,122	93		78,122	93

Dej, la 31 Decemvrie 1914.

Pentru contabilitate: S. Rus m. p., director executiv.

DIRECȚIUNEA:

Dr. Iosif Boca m. p. I. D. Tarniția m. p. Dr. A. Bodea m. p. Dr. V. Pop m. p. Pach. Pop m. p.

L-am examinat și aflat exact întru toate.

Dej, la 3 Februarie 1915.

COMITETUL DE REVIZIUNE:

Teodor Bohățiel m. p. Ioan Bota m. p. Teodor Purdean m. p. Andrei Covalcsic m. p.

„DOINA”, institut de credit, societate pe acții în Câmpeni (Topánfalva).

CONVOCARE.

Domnii acționari ai «DOINEI» institut de credit, societate pe acții în Câmpeni se invită prin aceasta, în virtutea §-lui 13 al statutelor societății, la

a XIX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Câmpeni, *Joi, în 8 Aprilie st. n. 1915, la 3 ore p. m.*, în localul institutului.

OBIECTELE:

1. Deschiderea și constituirea.
2. Prezentarea bilanțului anual, raportul consiliului de administrație și a consiliului de cenzori; decideră asupra lor.
3. Satoririul salariilor membrilor din consiliul de administrație, din consiliul de cenzori și a comisariului de zi, conform § 20 p. 3 și § 31 din statute.
4. Alegerea consiliului de cenzori pe anul 1915.

Domnii acționari, cari în sensul statutelor voiesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel puțin cu două zile înainte de adunarea generală, pe lângă revers, la cassa societății noastre, eventual la «Auraria», cassă de credit, societate pe acții în Abrud, și la «Albina», institut de credit și de economii în Sibiiu.

Câmpeni, la 20 Februarie 1915.

Direcțiunea.

Activa — Vagyon.	Bilanț la 31 Dec. 1914. — Mérlegszámla 1914. dec. hó 31-én.		Pasiva — Teher.	
	K	f		
Cassa — Pénzkészlet	20,150	38	Capital societar — Alaptőke	60,000
Bon la alte bănci — Követelés más bankoknál	528	50	Fond de rezervă — Tartalék alap	105,210
Cambii — Váltók	278,783	—	Fond de pensuni al funcționar. — A tisztviselők nyugdíjalapja	61,000
Cambii cu acop. hip. — Jelz. váltók	542,806	—	Depuneri spre fructificare — Betétek	614,703
Împrumuturi hipotecare — Jelzálogos kölcsönök	136,741	—	Reescont — Visszleszámitolás	170,039
Obligațiuni cu cavenți — Kötvény kölcsönök	209	—	Lombard — Lombard	18,600
Împrumut. de cont-curent — Folyószámlái adósok	4,424	75	Depozite de cassă — Letétek	327
Efecte — Értékpapírok	26,525	—	Cauțiuni — Ovadékok	12,200
Efectele cauțiunilor — Ovadéki értékpapírok	12,200	—	Contrib. restantă — Hatralékos betéti kamatok adója	1,836
Acțiuni dela bănci — Idegen részvények	13,298	—	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	280
Realități — Ingatlanok	32,396	90	Dobânzi cuvenite an. viitor — Átmeneti kamatok	22,049
Mobiliar — Berendezés	1,055	—	Profit curat — Tiszta nyereség	3,600
după amortizare — leírás után	113	—		
Debitori — Követelések	940	—		
	845	—		
	1.069,846		1.069,846	

Spese — Kiadás.	Contul Profit și Perdere. — Nyereség és Veszteség számla.		Venite — Bevétel.	
	K	f		
Dobânzi plătite: — Kamatok:			Dobânzi încassate: — Kamatok:	
după dep. spre fructif. — betétek után	37,184	47	după cambii de bancă — leszámított váltók után	56,692
„ cont. curente, — folyó számlák után	125	20	după împrumuturi hipotecare — jelzálogos kölcsönök után	11,856
„ cambii reescont. — Visszleszámitolt váltók után	15,215	93	după împrumuturi cu obligațiuni — kötvény kölcsönök után	21
după fond. de pensuni — Nyugdíj után	3,660	—	după efecte — értékpapírok után	1,015
Spese: — Költségek:			după acțiuni — idegen részv. után	426
salare — fizetések	15,791	50	Taxa de transcriere — Átírási díj	24
spese de birou, tipărituri etc. — üzleti költségek, nyomtatv. stb.	2,947	46	Proviziuni și alte venituri — Jutalékok s egyéb jövedelmek	21,358
chirie — házbér	1,000	—		
Contribuție: — Adók és illetékek:				
directă — egyenes	8,010	81		
după depuneri și cont. curente. — betétek és folyószámlák után	3,744	89		
Amortizări: — Leírások:				
din mobiliar — berendezésből	113	—		
Profit curat — Tiszta nyereség	3,600	—		
	91,393		91,393	

Câmpeni, la 31 Decembrie 1914.

Dr. Zosim Chirtop m. p., director-executiv.

Teodor Orlea m. p., contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

R. Furdui m. p., președinte. Dr. V. Preda m. p. I. Poruțiu m. p. C. Cothișel m. p. N. Cothișel m. p.

Subsemnatul consiliu de cenzori am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă.

Câmpeni, la 20 Februarie 1915.

Dem. Goia m. p., președ. Ioan Todea m. p. Aurel Gomboș m. p. Vasile Andreșiu m. p. Vasile Marc m. p.

Raportul comit. de suprav. către adunarea generală.

Comitetul de supraveghiere a «Doinei», institut de credit societate pe acții în Câmpeni, examinând cărțile institutului, Bilanțul, contul Profitului și al Perderilor, le-am aflat în ordine exactă, asemenea controlând administrarea afacerilor în decursul anului de gestiune expirat, precum și proiectul direcțiunii referitor la împărțirea profitului curat, este de acord cu propunerea direcțiunii, și propune a se da direcțiunii, cât și comitetului de supraveghiere absolutoriul.

Câmpeni, la 20 Februarie 1915.

Dem. Goia m. p., prez. — elnök. Ioan Todea m. p. Aurel Gomboș m. p. Vasile Andreșiu m. p. Vasile Marc m. p.

Proprietar și editor: Ioan I. Lăpădatu.

Tiparul Tipografiei arhidiecezane în Sibiiu.

A felügyelő-bizottságnak évi jelentése a közgyűléshez.

A «Doina», hitelintézet részvénytársaság felügyelő-bizottsága megvizsgálván az intézet könyveit, Mérlegét, Nyereség-és Veszteség számláját azokat teljes rendben találta, ugyszintén megvizsgálván az ügymenetet és az igazgatóságnak a tiszta nyereség felosztására vonatkozó tervezetét, ezt magáévá teszi és indítványozza, hogy az Igazgatóságnak mint a Felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadassék.

Topánfalván, 1915. február 20-án.